

Bedrijventerrein Westpoort Groningen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

5 april 2004 / rapportnummer 1188-105



commissie voor de milieueffectrapportage

Gemeenteraad van Groningen
Postbus 7081
9701 JB GRONINGEN

uw kenmerk
RO04.9191

uw brief
6 februari 2004

ons kenmerk
1188-106/Bb/fw

onderwerp
Toetsingsadvies over MER Bedrijven-
terrein Westpoort Groningen

doorkiesnummer
(030) 234 76 03

Utrecht,
5 april 2004

Geachte raad,

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Bedrijventerrein Westpoort Groningen. Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag het (ontwerp)besluit en de evaluatiedocumenten krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. D.K.J. Tommel
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Bedrijventerrein Westpoort Groningen

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bedrijventerrein Westpoort Groningen

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het
milieueffectrapport over het bedrijventerrein Westpoort Groningen,

uitgebracht aan de gemeenteraad van Groningen door de Commissie voor de
milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.
Bedrijventerrein Westpoort Groningen,

de secretaris

HG de Brabander

ir. H.G. de Brabander

de voorzitter

dr. D.K.J. Tommel

dr. D.K.J. Tommel

Utrecht, 5 april 2004

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	1
2. OORDEEL OVER HET MER	2
2.1 Algemeen	2
2.2 Toelichting op het oordeel.....	2
2.2.1 Geluid.....	2
2.2.2 Ecologie	4
2.2.3 Meest milieuvriendelijke alternatief.....	5
2.3 Actualisatie van het MER	7
3. AANDACHTSPUNTEN.....	8

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 6 februari 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 23 d.d. 4 februari 2004
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De gemeente Groningen heeft het voornemen om een bedrijventerrein van ca. 200 ha te ontwikkelen met de naam Westpoort. Voor dit voornemen dient het bestemmingsplan te worden herzien. Hierbij wordt de m.e.r.-procedure doorlopen.

Bij brief van 6 februari 2004¹ heeft de gemeente Groningen de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over het opgestelde milieueffectrapport (MER). Het MER is op 5 februari 2004 ter inzage gelegd².

Het advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³ De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴ die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. In dit advies verwijst de Commissie naar een reactie wanneer deze naar haar oordeel:

- informatie bevat over een essentiële tekortkoming in het MER, waarvoor de Commissie adviseert een aanvulling op het MER op te stellen alvorens de besluitvorming doorgang kan vinden;
- informatie bevat over de inhoud van het MER die van belang is voor de besluitvorming en waarover zij een aanbeveling doet in het advies.

Op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm toetst de Commissie:

- aan de richtlijnen van het MER⁵, zoals vastgesteld op 18 februari 2002;
- op eventuele onjuistheden⁶;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁷.

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de wettelijke vereisten en de richtlijnen en gaat zij na welke onderdelen van het MER in aanmerking komen voor een positieve vermelding. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een volwaardige plaats te geven bij het nemen van het besluit.

Is dat naar haar mening niet het geval dan betreft het een *essentiële tekortkoming*. De Commissie zal dan adviseren tot een aanvulling. Overige tekortkomingen worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en andere projectgegevens.

⁴ Zie bijlage 4 voor een lijst hiervan.

⁵ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁶ Wm, artikel 7.23, lid 2.

⁷ Wm, artikel 7.10

Tijdens de toetsing heeft de Commissie aan de gemeente kenbaar gemaakt dat het MER naar haar oordeel op het gebied van geluid en ecologie en voor het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) essentiële tekortkomingen vertoonde. Op 18 maart 2004 heeft hierover een gesprek plaatsgevonden tussen de Commissie en vertegenwoordigers van de gemeente Groningen.

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen

De Commissie signaleert bij toetsing aan de vastgestelde richtlijnen en de wettelijke inhoudseisen tekortkomingen die zij essentieel acht voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming. Daarom adviseert de Commissie om een **aanvulling op het MER** op te stellen voordat het besluit wordt genomen. Voor de te volgen procedure bij aanvullingen wijst de Commissie op het *Richtsnoer aanvullingen (1994)*. De tekortkomingen betreffen de milieuaspecten geluid en ecologie en het mma. Deze punten worden in paragraaf 2.2 verder uitgewerkt.

Daarnaast heeft de Commissie geconstateerd dat de plannen mogelijk zodanig gewijzigd zullen worden, dat het MER niet meer ten grondslag kan liggen aan het bestemmingsplan en daarom geactualiseerd moet worden. Zie daarvoor paragraaf 2.3.

Tenslotte zijn in hoofdstuk 3 nog enkele opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER opgenomen.

De samenvatting bij het MER is een gecombineerde samenvatting van zowel het MER als het voorontwerp-bestemmingsplan. De Commissie is van oordeel dat deze samenvatting door zijn vormgeving de informatie uit het MER toegankelijk maakt voor een breed publiek en door de combinatie met de samenvatting van het voorontwerp-bestemmingsplan de samenhang link met het bestemmingsplan goed inzichtelijk maakt.

■ De Commissie adviseert om, naast een aanvulling op bovengenoemde punten, ook een nieuwe samenvatting van het MER op te stellen, waarin de nieuwe informatie weergegeven wordt.

2.2 Toelichting op het oordeel

2.2.1 Geluid

Verkeersgeluid

Het MER geeft aan dat het vrachtverkeer als gevolg van de bietencampagne niet in de verkeersintensiteitscijfers verwerkt is⁸. Wel geeft het MER aan dat (een deel van) het bietenverkeer via de rondweg Westpoort afgewikkeld zou kunnen worden. Het bietenverkeer maakt in de huidige situatie 17% uit van het verkeer over het Hoendiep. Dit bietenverkeer wordt in de toekomstige situatie verdeeld, maar het meeste zal naar verwachting over de nieuwe rondweg gaan. Onduidelijk blijft hoeveel het bietenverkeer op de verschillende wegvakken bijdraagt aan de intensiteit. De Commissie heeft begrepen dat uit dat het geluid van het bietenverkeer vervolgens ook niet in de berekening van

⁸ MER, pagina 70.

het verkeersgeluid is meegenomen. Gezien de intensiteit van het fietsverkeer is de Commissie van mening dat dit wel moet gebeuren.⁹

De berekening van het verkeersgeluid is in het MER beperkt tot het wegverkeer op de hoofdaders. Het geluid van verkeer buiten de hoofdaders is echter niet bij voorbaat verwaarloosbaar. De Commissie is van mening dat dit verkeer wél in de berekeningen betrokken moet worden.¹⁰

Uit de tekst van het MER is op te maken dat er zich woningen langs de Friesestraatweg bevinden die bij realisering een 'minder forse toename'¹¹ van de geluidsbelasting zullen kennen. Het MER maakt echter niet duidelijk om welke woningen het gaat en de toename van de geluidsbelasting wordt niet gekwantificeerd.

Industriegeluid

Uit de inspraak maakt de Commissie op dat de berekeningen in het MER niet uitgaan van de vergunde situatie van de CSM-suikerfabriek¹². Daarnaast blijkt uit de inspraak dat CSM van mening is dat onvoldoende rekening gehouden wordt met de huidige vastgelegde contouren.¹³ De Commissie constateert daardoor dat het MER onvoldoende ingaat op de huidige en toekomstige (geluids)situatie van de CSM-suikerfabriek.¹⁴

Het MER is onduidelijk over de uiteindelijk vast te leggen zonegrens (de 50 dB(A)-contour) en geeft geen uitsluitsel over de wijze waarop de gepresenteerde contour kan worden gerealiseerd en gehandhaafd.¹⁵

Het MER maakt duidelijk dat in een aantal gevallen de belasting door industriegeluid in het voorkeursalternatief meer dan 55 dB(A) zal bedragen.¹⁶ Het MER verbindt daar geen consequenties aan, terwijl de Wet geluidhinder (Wgh) niet voorziet in het creëren van saneringssituaties bij bestemmingsplanwijziging. Naar mening van de Commissie dient het MER aan te geven in welke richting een oplossing voor de te creëren situatie kan worden gevonden.

Sommatie geluid

Industrielawaai en verkeerslawaai worden in het MER niet gesommeerd, met als argument dat de Wet geluidhinder sectoraal toetst. Maar juist de sommatie van het geluid maakt duidelijk wat het aantal gehinderden c.q. het

⁹ Ook in inspraakreactie 6 (JK Smilde en G Smilde-Gorter) wordt ervan uitgegaan dat het fietsverkeer niet in de berekeningen is opgenomen. CSM Suiker (inspraakreactie 13) pleit ervoor om in de verkeersmodellen en de geluidsberekeningen van het volledige fietsverkeer uit te gaan om "*vervelende verrassingen te voorkomen*." Volgens CSM gaat het om circa 1000 vrachtwagens per etmaal. Meenemen van het fietsverkeer in de verkeersberekeningen kan overigens ook nieuw licht werpen op de constatering in het MER (pagina 73) dat voor twee kruisingen in het plangebied die volbelast zullen zijn en dus geen reservecapaciteit hebben, maatregelen vooralsnog niet noodzakelijk zijn.

¹⁰ In inspraakreactie 6 (JK Smilde en G Smilde-Gorter) wordt opgemerkt dat het geluid van de rotondes niet is meegenomen. De Commissie heeft niet kunnen nagaan of in de geluidsberekeningen kruispuntcorrecties zijn toegepast. Voor de geluidsberekeningen in de aanvulling kunnen door gebruik van de Standaard Rekenmethode II de benodigde kruispuntcorrecties worden doorgevoerd.

¹¹ MER pagina 78: 'minder fors' ten opzichte van een forse toename in de autonome ontwikkeling.

¹² Zie pagina 2 van bijlage II van inspraakreactie 13 (CSM Suiker bv): "*Op de kaarten op blz 77 (Figuur 6.7-2 en blz 81 (Figuur 6.7-5) is de bestaande, en vergunde geluidsbijdrage van de CSM Suikerfabriek niet of onvoldoende meegenomen.*"

¹³ CSM heeft in zijn inspraakreactie (nr. 13) onder andere als kritiekpunt dat de voor de contouren in het MER gebruikte kengetallen ontoereikend zijn voor suikerfabriekgebonden activiteiten, en volgens CSM kan niet als uitgangspunt worden genomen dat de grondberging van CSM verplaatst wordt naar buiten het plangebied.

¹⁴ In het licht van de CSM-inspraakreactie kan de Commissie de opmerking MER pagina 81: "*omdat na sanering de 50 dB(A)-contour vanwege de bestaande situatie van ondermeer CSM aanzienlijk dichtter bij de industrie is komen te liggen dan de zonegrens suggereert*" niet plaatsen.

¹⁵ Het MER zegt op pagina 80: "*want hier [zuidwesten van het plangebied] dient de zonegrens vanwege de uitbreiding van het industrieterrein te worden aangepast (opnieuw te worden vastgesteld)*. De contour is echter niet vastgelegd op de plankaart en er zijn hierover geen voorschriften in het bestemmingsplan opgenomen.

¹⁶ MER pagina 80, tabel 6.7-5.

aantal woningen per geluidschil in de autonome situatie en bij de alternatieven is. De Commissie is van mening dat het MER onvoldoende in beeld brengt wat de toename van de geluidhinder als gevolg van de realisatie van Westpoort is.¹⁷

- De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER:
 - het verkeersgeluid te berekenen rekening houdend met het fietsverkeer, het verkeer buiten de hoofdadars en de geluidseffecten van de rotondes, de resultaten weer te geven als geluidscontouren op een kaart, waarop ook de woningen zijn aangegeven;
 - het industriegeluid te berekenen, daarbij toe te lichten hoe rekening gehouden wordt met de CSM-fabriek en de resultaten weer te geven als geluidscontouren op een kaart, waarop ook de woningen zijn aangegeven;
 - weer te geven wat de cumulatie van verkeers- en industriegeluid betekent voor relevante woningen in en rond het plangebied;
 - weer te geven welke maatregelen voorzien worden voor woningen waarvoor normen overschreden worden of waarvoor de gecumuleerde hinder hiertoe aanleiding geeft. Geef ook het verwachte resultaat van deze maatregelen;
 - bovenstaande berekeningen inzichtelijk te maken door een toelichting op de berekeningen op te nemen en de relevante invoer- en uitvoergevens te vermelden.

2.2.2 Ecologie

In het MER is het studiegebied nauwelijks groter dan het plangebied gekozen. Het MER gaat niet in de op de status die de aangrenzende gebieden in het natuur- en milieubeleid hebben. In het MER ontbreekt een beschrijving van de gevolgen van Westpoort voor de ecologie buiten het plangebied. Zo is in het MER niet nagegaan welke gevolgen de ingrepen in de alternatieven hebben op de aangrenzende ecologische hoofdstructuur. Met name geluid en licht zouden een versturende invloed kunnen hebben op de omliggende natuur.¹⁸

- De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER de geluids- en lichtniveaus in de omliggende natuur weer te geven, in het bijzonder voor de omliggende gebieden met een beschermde status, en na te gaan welke versturende invloed Westpoort door de geluids- en lichtemissie zal hebben op deze natuur.

Voor het MER is door Buro Bakker een ecologische inventarisatie uitgevoerd. De resultaten zijn in een onderzoeksrapport vastgelegd.¹⁹ In het rapport wordt geconcludeerd dat er een groot aantal beschermde soorten in het plangebied voorkomen:

1. Voor een eerste groep soorten wordt de ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet op voorhand verleend of volstaat een ontheffingsaanvraag.
2. Voor een tweede groep soorten (de meeste vogels²⁰) kan geen ontheffing worden aangevraagd, maar zal het beperken van de aanlegactiviteiten tot buiten het broedseizoen voldoende zijn.

¹⁷ Dit wordt eveneens opgemerkt in inspraakreactie 6 (JK Smilde en G Smilde-Gorter). In inspraakreactie 17 zegt de gemeente Zuidhorn dat *“onduidelijk is in hoeverre woningen in de gemeente Zuidhorn een geluidniveau krijgen die de huidige toegestane waarde overschrijdt en/of een hogere grenswaarde moet worden verkregen.”*

¹⁸ In inspraakreactie 5 (Milieufederatie Groningen, mede namens een aantal anderen, zie bijlage 4) wordt gesteld dat de kwaliteit van de bestaande EHS nabij het Leekstermeer door de ‘uitbundige verlichting’ negatief zal worden beïnvloed.

¹⁹ *Ecologisch onderzoek en verkenning flora- en faunawet op de locatie van projectgebied Westpoort*, Buro Bakker, 2003.

²⁰ Hieronder vallen ook de weidevogels. De broedgelegenheid van de meeste roofvogels en uilen zijn echter ook buiten het broedseizoen beschermd.

3. Op een derde groep zijn de beschermingsformules van toepassing. Eerst moet worden nagegaan of ter plaatse de ingreep noodzakelijk is en indien dit het geval is zal mitigatie en/of compensatie aan de orde zijn. Het betreft hier de verblijfplaatsen van een viertal vleermuissoorten en kerkuil en mogelijk ook de voortplantingsbiotopen van een aantal amfibie- en vissoorten die nog niet zijn onderzocht.

Over de derde groep meldt het MER dat in het plangebied tenminste vier soorten vleermuizen voorkomen. In het rapport van Buro Bakker wordt gesteld dat voor vleermuizen en mogelijk ook voor amfibie- en vissoorten aanvullend onderzoek noodzakelijk is om een uitspraak te kunnen doen over mitigerende en compenserende maatregelen. De Commissie gaat ervan uit dat aantasting van de vleermuizen en kerkuil voorkomen kan worden door de gebouwen en bomen die deze soorten huisvesten te behouden. In de huidige situatie zijn er in het plangebied naar schatting slechts enkele potentiële vestigingsplaatsen.

- De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER het huidige voorkomen van vleermuizen en de kerkuil op de potentiële vestigingsplaatsen te onderzoeken en de consequenties van het onderzoeksresultaat voor de alternatieven weer te geven.

2.2.3 Meest milieuvriendelijke alternatief

De Commissie is van mening dat het in het MER beschreven mma niet het meest milieuvriendelijke alternatief is. Er is een realistisch alternatief denkbaar dat op diverse onderdelen, zoals geluid, ecologie, ruimtegebruik, zonering en inpassing van de windmolen milieuvriendelijker is dan het in het MER beschreven mma.

In de richtlijnen is aangegeven dat bij het mma een uitgelezen kans ligt om de ecologische opgave die de nationale, provinciale en gemeentelijke overheid aan het gebied en de onmiddellijke omgeving hadden toegedacht, verder in te vullen. In het MER wordt vermeld dat in het mma de Zuidwending als ecologische verbindingzone kan worden ingericht met een zone van minimaal 50 meter aan weerszijden van de vaart. Echter, de consequenties hiervan voor de inrichting van het bedrijventerrein en de waterhuishouding, noch de effecten voor de ecologie worden in het MER beschreven.²¹ Naar mening van de Commissie dient het MER een mma te bevatten dat deze verbindingzone en zijn milieugevolgen volwaardig beschrijft. Daarom wordt volgens de Commissie in het MER onvoldoende uitwerking gegeven aan de in de richtlijnen opgenomen invulling van ecologie in het mma.²²

Door de realisatie van Westpoort zal leefgebied van weidevogels verloren gaan. Het MER voorziet in compensatie daarvoor in het noordelijk deel van het plangebied, dat tegelijkertijd ingericht zal worden als waterbergingsgebied. Naar mening van de Commissie kan leefgebied van weidevogels niet tevens een waterbergingsfunctie vervullen. Inmiddels is echter duidelijk geworden dat het waterschap afziet van realisatie van waterberging in het noordelijke deel van het plangebied²³. Dit kan aanleiding zijn om nog eens nader te kijken naar de inrichting van dit gebied. Gezien de betekenis die alom aan de

²¹ Gemeente Leek (inspraakreactie 16) maakt melding van eerder geformuleerde voorwaarden voor het gebruik van een strook in de gemeente Leek. Deze voorwaarden zijn niet in het MER opgenomen.

²² In inspraakreactie 5 (Milieufederatie Groningen e.a.) wordt het mma van het MER getoetst aan enkele beleidsdocumenten die de in de richtlijnen bedoelde ecologische opgave beschrijven. Ook hier wordt geconcludeerd dat het mma niet aan de richtlijnen voldoet.

²³ Zie hiervoor de reactie van het Waterschap Noorderzijlvest (reactie nr. 9). Het waterschap geeft ook aan een voorkeur te hebben voor uitwerking van de ecologische verbindingzone volgens het 'meest kwalitatief alternatief'.

ecologische verbinding wordt gegeven ('de groene weidse rivier') ligt voor het mma een studie naar inzet van de nog beschikbare hectares voor verbreding van de Zuidwending-corridor voor de hand.

Bij realisering van de 'weidse groene rivier' gaan de gedachten uit naar een ontkoppeling van de bovenstroomse beektracés van Koningsdiep en Aduarderdiep en een koppeling van die beektracés met de Zuidwending. Hierdoor zal het schone beekwater zich niet meer mengen met het water van relatief slechte kwaliteit in Koningsdiep en Aduarderdiep en verbetert de waterkwaliteit in de Zuidwending. De aanvulling op het MER zal moeten aangeven hoe het hydrologische systeem zal worden aangepast en wat de consequenties daarvan zijn voor waterkwaliteit, waterhuishouding en ecosysteem.²⁴ Daarbij zal ook rekening gehouden moeten worden met het waterhuishoudkundig beleid.²⁵

Het MER geeft aan dat in een eerder stadium onderscheidende inrichtingsmodellen gebruikt zijn, waaronder het meest kwalitatief alternatief (MKA)²⁶. Dit MKA is in het MER niet nader uitgewerkt. De Commissie acht dit alternatief een betere basis voor het mma dan het voorkeursalternatief, omdat er naast de bovengenoemde ecologische invulling – in het MKA is er plaats voor de ecologische verbindingzone²⁷ – er in dit alternatief sprake is van intensiever ruimtegebruik (ten opzichte van het voorkeursalternatief blijft een deel van het oosten van het plangebied onbebouwd) en er meer woningen gehandhaafd kunnen blijven. Deze beide aspecten ontbreken in het mma van het MER.

Het MER stelt dat het een bewuste keuze is geweest om het mma niet te veel te laten afwijken van het voorkeursalternatief (VKA) omdat het realiteitsgehalte anders zou afnemen.²⁸ Het mma van het MER is daarmee een set maatregelen die genomen kunnen worden om Westpoort milieuvriendelijker te maken als eenmaal voor het voorkeursalternatief is gekozen. Een MER dient echter een van het voorkeursalternatief afwijkend mma te bevatten, wanneer dit een realistisch en milieuvriendelijker alternatief voor het voorkeursalternatief vormt. Uit het MER blijkt niet waarom het MKA of varianten daarvan onrealistisch zijn.

Het MER noemt onderdelen van het mma zonder ze voldoende uit te werken. Andere denkbare en realiseerbare onderdelen van het mma worden in het geheel niet uitgewerkt. Meer specifiek:

- *Industriegeluid:* het MER gaat er in zijn mma ervan uit dat er minder geluidsproductie zal zijn, en bovendien een halvering van de bedrijfstijden in de nachtperiode²⁹ plaats zal vinden. De ligging van de 50 dB(A)-contour van het mma is niet in een figuur weergegeven. Het MER vermeldt niet via welke maatregelen de beoogde geluidsreductie, en daarmee de mma-contour gerealiseerd wordt³⁰.
- *Verkeersgeluid:* in het mma van het MER wordt de vestiging van gemengde bedrijven niet nader gereguleerd. Voor verkeersgeluid zijn er echter

²⁴ Over koppeling van Zuidwending en boezem verschillen de inzichten. Het waterschap Noorderzijlvest (reactie nr. 9) is van mening dat de ecologische verbindingzone het beste tot zijn recht komt als het boezemwater daarmee geïntegreerd is. In inspraakreactie nr 5 (Milieufederatie Groningen e.a.) wordt juist gesproken van een van de boezem ontkoppelde Zuidwending.

²⁵ Integraal Waterbeheerplan, Watervisie en Stroomgebiedvisie.

²⁶ In stukken van eerdere datum wordt dit alternatief ook meest milieuvriendelijk alternatief genoemd.

²⁷ Waar overigens ook de windmolen baat bij heeft.

²⁸ MER pagina 16.

²⁹ De resulterende contour wordt in het MER alleen in de tekst beschreven, en niet op kaart weergegeven.

³⁰ Er worden in ieder geval geen milieucategorieën aan locatiesegmenten toegedeeld (milieucategorie 3 wordt overal toegelaten, categorie 4 ook, behalve op de zichtlocaties), er is geen sprake van een geluidbeheersplan.

voordelen te behalen wanneer bij de locatietoewijzing rekening gehouden wordt met het met de bedrijvigheid gepaard gaande transport. Het mma zou kunnen voorzien in een nadere zonering.

- *Ecologie en woonmilieu*: in het mma kan voor Westpoort een nadere zonering worden toegepast, zodat de hinder c.q. verstoring voor woningen en natuur door licht en geluid buiten het plangebied geminimaliseerd worden.
- *Landschap en cultuurhistorie*: in het mma kan de windmolen beter ingepast worden dan nu gebeurt.³¹
- *Water*: Voor het afvalwater voorziet het MER-mma – net als het voorkeursalternatief – in een gescheiden rioolstelsel met afvoer naar een afvalwaterzuiveringsinstallatie. Dit is echter state of the art voor bedrijventerreinen. Voor het mma moet eerder worden gedacht aan een verbeterd gescheiden stelsel.³²

Zowel vanwege de te verwachten lichthinder³³ als in het kader van de ‘weidse groene rivier’ lijkt het huis van bewaring in ieder geval in het mma beter elders in het plangebied gesitueerd te kunnen worden.

- De Commissie beveelt aan in een aanvulling op het MER:
 - het meest milieuvriendelijke alternatief conform de richtlijnen te beschrijven en de milieugevolgen ervan weer te geven; als uitgangspunt voor het mma kan het MKA uit eerdere planfasen dienen;
 - de ontwikkeling van het mma te onderbouwen, zowel wat betreft de inrichting als de te treffen maatregelen;
 - bij de ontwikkeling van het mma expliciet aandacht te besteden aan uitwerking van de ‘weidse groene rivier’ en de ruimtelijke, ecologische en waterhuishoudkundige consequenties daarvan;
 - bij de ontwikkeling van het mma de onderwerpen industrie geluid, verkeersgeluid, ecologie, woon- en leefmilieu, landschap en cultuurhistorie en water opnieuw te bezien, en ook na te gaan of vanwege de lichthinder een andere locatie voor het huis van bewaring aan de orde is.

2.3 Actualisatie van het MER

De raad van de gemeente Groningen heeft in zijn vergadering van 28 januari 2004 een motie aangenomen, waarin de raad besluit “*het tracé in het Meest Kwalitatief Alternatief uit de MER als uitgangspunt te beschouwen voor het tracé van de groene weidse rivier in het nog te maken ontwerpbestemmingsplan Westpoort*”. Tijdens het overleg van 18 maart is het de Commissie gebleken dat het College van B&W van Groningen op het ogenblik studeert op de consequenties die het uitvoeren van deze heeft op de plannen voor Westpoort. Gevolg geven aan de motie kan leiden tot een aantal aanpassingen van het voorkeursalternatief:

- de vrij te houden strook langs de Zuidwending wordt breder;
- mogelijk wordt daardoor de beschikbare ruimte voor het huis van bewaring op de beoogde locatie te klein, dan zou het elders in het plan gesitueerd moeten worden;

³¹ Inspraakreactie 11 (Molenstichting Westerkwartier) gaat nader in op de molenbiotoop.

³² Hierbij worden alle dakoppervlakken direct afgekoppeld op het schoonwaterriool; de eerste flush van vervuilde straatoppervlakten wordt eerst via het vuilwaterriool afgevoerd, het schonere water dat daarna vrijkomt komt weer in het schoonwaterriool. Verder kan het schoonwaterriool zo worden aangelegd – bijvoorbeeld met verdiepte putten – dat dit water als bluswater gebruikt kan worden.

³³ In inspraakreactie 20 (P. Wijma) wordt gewezen op richtlijnen van het Ministerie van Justitie, die bij het huis van bewaring in Veenhuizen vermindering van de lichtoverlast voor omwonenden in de weg stonden.

- eveneens zal een bredere onbebouwde strook langs te Zuidwending ertoe kunnen leiden dat voor andere delen van het plangebied alsnog bebouwing wordt voorzien; dit betreft dan met name het gebied ten noorden van de randweg;
- in het noordelijke deel van het plangebied is wellicht een *stepping stone* noodzakelijk.

Deze aanpassingen kunnen zodanig ingrijpend zijn dat het aangepaste MER andere gevolgen voor het milieu te zien zal geven dan nu in het MER beschreven zijn. Het huidige MER kan dan niet langer aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen.³⁴

■ Indien de wijzigingen in de plannen belangrijke ruimtelijke consequenties hebben of leiden tot belangrijk andere milieugevolgen dan die in het MER beschreven zijn, adviseert de Commissie om een actualisatie van het MER uit te voeren en deze in procedure te brengen voordat het besluit over het bestemmingsplan genomen wordt.

De Commissie acht het overigens heel goed denkbaar dat de geadviseerde aanvulling op het MER voor het meest milieuvriendelijke alternatief, voor een groot deel samenvalt met de actualisatie van het MER naar aanleiding van de raadsnotie.

3. AANDACHTSPUNTEN

De punten in het verdere advies betreffen geen essentiële tekortkomingen. Ze behoeven dan ook geen onderdeel uit te maken van de door de Commissie geadviseerde aanvulling op het MER. Wanneer echter de informatie tijdig beschikbaar is, kan de aanvulling en/of actualisatie van het MER wel aangegrepen worden om vervolg te geven aan deze aanbevelingen. De Commissie hoopt met deze opmerkingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming. De opmerkingen betreffen de fasering van de verbreding van de A7, het aangenomen uitblijven van vervoer van gevaarlijke stoffen over water en nader onderzoek over de inpassing van de windmolen.

Verkeer

Het MER geeft aan dat in de autonome ontwikkeling de A7 afwikkelingsproblemen zal kennen. Na realisatie van Westpoort – met de realisatie van de extra aansluiting – zal er volgens het MER een aantal knelpunten overblijven. Onder andere zal in de spits de afwikkeling rond de aansluiting Westpoort problematisch zijn. Volgens het MER zal verbreding van de A7 van 2x2 naar 2x3 rijstroken een oplossing voor de problemen zijn. De fasering van verbreding van de A7 ten opzichte van de fasering van Westpoort wordt echter niet gegeven.

■ De Commissie beveelt aan bij besluiten over de fasering van Westpoort de relatie te leggen met de verbreding van de A7.

³⁴ Wm art. 7.27, lid 2 luidt: “*Het bevoegd gezag neemt een zodanig besluit [=besluit waarvan bij de voorbereiding een milieu-effectrapport moet worden gemaakt] evenmin, indien de gegevens die in het milieueffectrapport zijn opgenomen, redelijkerwijs niet meer aan het besluit ten grondslag kunnen worden gelegd in verband met aanmerkelijke wijziging van de omstandigheden waarvan bij het maken van het milieu-effectrapport is uitgegaan.*”.

Externe veiligheid

Het MER stelt dat op het Hoendiep, aangewezen als scheepsroute voor gevaarlijke stoffen, ook in de toekomst geen transport van gevaarlijke stoffen zal plaatsvinden³⁵.

■ De Commissie beveelt aan bij de besluitvorming te onderbouwen waarom in de toekomst geen transport van gevaarlijke stoffen over het Hoendiep zal plaatsvinden.

Windmolen

Het MER concludeert dat de aanstromende wind voor een groot deel van de tijd niet zal worden belemmerd door de bebouwing op Westpoort. De wind zal echter 39% van de tijd afkomstig zijn uit windrichtingen waarvoor de voorziene bebouwing de windaanstroming wél belemmerd. Deze bebouwing wordt mogelijk te hoog voor een goed functioneren van de molen.³⁶

■ De Commissie adviseert de in het MER beschreven gevolgen voor de windmolen te completeren door aan de hand van de in het (voorontwerp)bestemmingsplan opgenomen bouwhoogten nabij de molen nader onderzoek (bijvoorbeeld windtunnelonderzoek) te doen naar de gevolgen voor de windmolen voor de 39% van de tijd dat de wind uit Westpoort afkomstig is.

³⁵ MER pagina 87.

³⁶ Het MER geeft weer dat het huis van bewaring op 300 m van de molen wordt maximaal 18 m, terwijl volgens de algemene molenbiotoop de bouwhoogte op deze afstand maximaal 6 m zou mogen zijn. Uit de bestemmingsplankaart blijkt dat buiten de 100-metercirkel rond de molen overal binnen de bedrijfsbestemmingen een maximale bouwhoogte van 15 meter is toegestaan, waar de algemene molenbiotoop uitgaat van maximaal 4 m.

BIJLAGEN

bij het toetsingsadvies over het milieueffectrapport
Bedrijventerrein Westpoort Groningen

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 6 februari 2004 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken



Bezoekadres
Gedempte Zuiderdiep 9E

Afdeling Projectmanagement

Postadres
Postbus 7081
9701 JB Groningen

Aan de Commissie voor de
Milieueffectrapportage,
t.a.v. drs A.J. Kolhoff,
Postbus 2345,
3500 GH UTRECHT.

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	2 MAART 2004
nummer	
dossier	1188-67 Hm 70 (PX)
kopie naar :	B6 JW

Datum 06-02-2004
Informatie J. Stroomberg
Onderwerp MER Westpoort

Bijlage(n) div.
Tel. (050) 367 8600

Kenmerk RO04.9191
Fax (050) 367 83 99

Geachte heer Kolhoff,

In september 2001 is de m.e.r.-procedure voor het bedrijventerrein Westpoort Groningen van start gegaan. De werkgroep van de Commissie voor de Milieueffectrapportage die adviseert over het betreffende bedrijventerrein, waarvoor u het secretariaat voert, staat onder voorzitterschap van de heer Dr. D.K.J. Tommel.

Inmiddels heeft op 28 januari 2004 de Gemeenteraad van Groningen, geleid op art. 7.18 e.v. van de Wet milieubeheer, ingestemd met het MER Westpoort. Zie hiervoor verder bijgevoegd raadsvoorstel en - besluit. Op 5 februari is de inspraakprocedure (zie advertentietekst) met betrekking tot het MER Westpoort en het voorontwerpbestemmingsplan Westpoort van start gegaan. Informatieavonden voor het bedrijfsleven en de omwonenden hebben plaatsgevonden op resp. 20 januari en 3 februari jl.. De inspraakperiode eindigt 16 maart 2004. De inspraakreacties zullen wij u toezenden. Een officiële inspraakavond staat gepland voor 9 maart a.s..

Wij verzoeken u ons mettertijd nader te adviseren over het MER Westpoort. De desbetreffende rapporten doen wij u hierbij toekomen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben ingelicht.

Hoogachtend,
namens Burgemeester en Wethouders,
de algemeen directeur,
namens deze,
de directeur Projectontwikkeling,

A.B. Popken

BIJLAGE 2

Kennisgeving van het milieueffectrapport in Staatscourant nr. 23 d.d. 4 februari 2004

**Bedrijventerrein Westpoort:
inspraak milieueffectrapport
en voorontwerp-bestemmingsplan**

Voor de aanleg van het regionaal bedrijvenpark Westpoort, aan de A7 ten westen van Hoogkerk, is een nieuw bestemmingsplan nodig.

Omdat het gaat om een grootschalige ontwikkeling moeten ook de effecten op het milieu terdege worden onderzocht. Dat vraagt de Wet milieubeheer. Naast een ontwerp-bestemmingsplan is daarom ook een milieueffectrapportage voor Westpoort opgesteld.

Beide stukken, bestemmingsplan en milieueffectrapport, zijn nu klaar voor inspraak en overleg met de diverse betrokken instanties.

Westpoort ligt aan de westkant van de stad Groningen. Het gebied wordt globaal begrensd door de snelweg Groningen-Drachten (A7), het Koningsdiep en het Aduarddiep en de gemeentegrenzen van Leek en Zuidhorn. De gemeente wil in dit gebied een nieuw regionaal bedrijvenpark vestigen voor gemengde en transportgerelateerde bedrijven en (inter)nationale stuwende bedrijven. Ook biedt Westpoort ruimte voor uitbreiding van bestaande bedrijven in Hoogkerk. Het bedrijventerrein krijgt een directe verkeersaansluiting op de A7.

Doel van het milieueffectrapport is: zorgvuldig en systematisch inzicht verschaffen in de milieugevolgen van het bedrijventerrein Westpoort. Het gaat daarbij om de effecten van de aanleg, het gebruik en het beheer. Voordat de gemeenteraad het milieueffectrapport vaststelt kan een ieder opmerkingen maken over het rapport. Eventuele reacties worden ook beschouwd als commentaar op het voorontwerp-bestemmingsplan Westpoort. De schriftelijke reacties worden verwerkt in een inspraakverslag.

Voor de inspraakprocedure is een samenvatting gemaakt van het milieueffectrapport en het bestemmingsplan Westpoort. Deze brochure kunt u vanaf 5 februari ophalen op de onderstaande drie adressen. De inspraakperiode is van 5 februari 2004 tot en met 15 maart 2004.

Het milieueffectrapport en het voorontwerp-bestemmingsplan Westpoort liggen vanaf 5 februari 2004 ter inzage bij:

- het loket Bouwen en Wonen van de dienst Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken, Oosterstraat 56A te Groningen, op werkdagen van 9.00 tot 17.00 uur
- het Gemeentelijk Informatie Centrum GIC, Kreupelstraat 1 (Prefectenhof) te Groningen, op werkdagen van 9.00 tot 16.00 uur, op donderdag tevens van 18.00 tot 20.00 uur
- de infobalie van de Vensterschool, Zuiderweg 70 te Hoogkerk, op werkdagen van 9.00 tot 22.00 uur.

Voor deze plannen wordt een inspraakbijeenkomst gehouden op dinsdag 9 maart 2004. Deze bijeenkomst begint om 19.30 uur en vindt plaats in de Vensterschool Hoogkerk, Zuiderweg 70 te Hoogkerk. Tijdens deze avond kunt u mondeling reageren. Een schriftelijke reactie kunt u tot 15 maart 2004 sturen aan burgemeester en wethouders, p/a dienst RO/EZ afd. PRO, Postbus 7081, 9701 JB Groningen.
Groningen, 4 februari 2004



BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: College van Burgemeester en Wethouders van Groningen

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van Groningen

Besluit: herziening bestemmingsplan

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C11.2

Activiteit: het realiseren van een bedrijventerrein met een bruto oppervlak van 200 ha.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 5 september 2001

richtlijnenadvies uitgebracht: 31 oktober 2001

richtlijnen vastgesteld: 18 februari 2002

kennisgeving MER: 5 februari 2004

toetsingsadvies uitgebracht: 5 april 2004

Bijzonderheden: In het toetsingsadvies constateert de Commissie essentiële tekortkomingen voor de milieuaspecten geluid en ecologie, en het meest milieuvriendelijke alternatief. Verder doet de Commissie aanbevelingen betreffende de fasering van de verbreding van de A7, het aangenomen uitblijven van vervoer van gevaarlijke stoffen over water en nader onderzoek over de inpassing van de windmolen.

Samenstelling van de werkgroep:

ir. W. van Duijvenbooden

ing. R.P.M. Jansen

drs. S.R.J. Jansen

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

ir. J.H. de Zeeuw

Secretaris van de werkgroep:

drs. A.J. Kolhoff (richtlijnen)

ir. H.G. de Brabander (toetsing)

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20040312	J. Rinsema	De Poffert	20040318
2.	20040311	J. Kamps	Groningen	20040318
3.	20040311	S. de Bruin	Groningen	20040318
4.	20040312	G.H. Smale	Matsloot	20040318
5.	20040312	Milieufederatie Groningen, mede namens Milieufederatie Drenthe, Vereniging Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en de ANWB	Groningen	20040318
6.	20040309	J.K. Smilde en G. Smilde-Gorter	Hoogkerk	20040318
7.	20040310	Hulpverleningsdienst Groningen	Groningen	20040318
8.	20040308	K.E. Kooistra en K.C. Kooistra-Vogel	Groningen	20040318
9.	20040311	Waterschap Noorderzijlvest	Groningen	20040318
10.	20040310	A. Stolwijk	Den Horn	20040318
11.	20040312	Molentichting Westerkwartier	Leek	20040318
12.	20040311	De Hollandsche Molen	Amsterdam	20040318
13.	20040309	CSM Suiker BV	Amsterdam	20040318
14.	20040306	H. Leistra	Groningen	20040318
15.	20040312	VNO-NCW	Haren	20040318
16.	20040312	Gemeente Leek	Leek	20040318
17.	20040312	Gemeente Zuidhorn	Zuidhorn	20040318
18.	20040318	Fam. vd Velde-Vogel	Groningen	20040318
19.	20040309	S. Solle en G. Solle-Kooistra	Matsloot	20040318
20.		P. Wijma	De Poffert	20040318
21.	20040310	H. Fekkes	Den Horn	20040318
22.	20040313	H.S. Franke en A.J. Venema	Den Horn	20040318
23.	20040315	Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)	Amersfoort	20040318
24.	20040311	Vereniging Dorpsbelangen Oostwold	Oostwold	20040318
25.	20040312	J.A. Niemeijer	Oostwold	20040318
26.		G. Veenstra en W. Schutte	De Poffert	20040318
27.	20040312	Bewonersgroep Roderwolde	Roderwolde	20040318
28.	20040312	Overweg Bedrijvenparken Groningen	Groningen	20040318
29.	20040312	Nijdam Hamming Vastgoed	De Poffert	20040324
30.	20040311	Windkoepel	Veenendaal	20040324
31.	20040310	Gertie Steenbergen en Dalibar Parykonic	De Poffert	20040324
	20040120	verslag hoorzitting ondernemers Westpoort		20040310
	20040203	verslag hoorzitting bewoners Hoogkerk		20040310

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Bedrijventerrein Westpoort Groningen

De gemeente Groningen is van plan bedrijventerrein Westpoort aan te leggen. Dit nieuwe bedrijventerrein komt ten westen van Hoogkerk, ten noorden van rijksweg A7 en ten oosten van de Zuidwending, en heeft een oppervlakte van ca. 200 ha. Voor dit bedrijventerrein moet het bestemmings-plan herzien worden. De Commissie voor de m.e.r. heeft het bijbehorende milieueffectrapport getoetst.

ISBN 90-421-1285-9